

ชวัลกร ชนะพันธุ์ 2551: ผลกระทบจากความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ACMECS ที่มีต่อการค้าระหว่างประเทศของไทย ปริญญาเศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์ธุรกิจ) สาขาวิชาเศรษฐศาสตร์ธุรกิจ ภาควิชาเศรษฐศาสตร์ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: อาจารย์อรุณ เกียรติสาร, Dip. de III cycle 147 หน้า

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับการค้าของไทย ภายหลังจากการจัดตั้งยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิรวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง (ACMECS) โดยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนาร่วมกับการประมาณค่าโดยใช้แบบจำลองอุปสงค์การนำเข้า ด้วยวิธีกำลังสองน้อยที่สุด ศึกษาการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับการค้าระหว่างไทยกับประเทศสมาชิก ACMECS ทั้ง 4 ประเทศ คือ กัมพูชา สปป.ลาว พม่า และเวียดนาม โดยใช้ข้อมูลรายไตรมาสระหว่างปี พ.ศ. 2542-2549

ผลการศึกษาพบว่า ก่อนมีการรวมกลุ่ม ACMECS ไทยได้ทำการค้ากับประเทศสมาชิกทั้ง 4 ประเทศมาก่อนแล้ว ซึ่งการค้าส่วนใหญ่จะเกิดขึ้นบริเวณแนวเขตชายแดนที่เชื่อมต่อกัน แต่ทั้ง 4 ประเทศไม่ใช่ตลาดการค้าหลักของไทย ดังนั้นมูลค่าการค้าระหว่างกันจึงมีไม่มากนักเมื่อเทียบกับตลาดคู่ค้าอื่นๆ หลังการรวมกลุ่ม ACMECS การค้าระหว่างประเทศสมาชิกในรายสินค้าที่เป็นเป้าหมายมีมูลค่าเพิ่มขึ้น ส่วนหนึ่งมาจากมาตรการส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศสมาชิกภายใต้กรอบ ACMECS เนื่องจากการค้าที่เกิดขึ้นระหว่างไทยและประเทศสมาชิกทั้ง 4 ประเทศส่วนใหญ่จะถูกควบคุมโดยรัฐบาลเป็นหลัก รัฐบาลจะเป็นผู้ออกมาตรการและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมทางการค้า ซึ่งมาตรการเหล่านี้เป็นส่วนสำคัญที่กำหนดมูลค่าการค้าระหว่างประเทศ ดังนั้นจึงทำให้ปัจจัยที่นำมาศึกษาในแบบจำลองอุปสงค์การนำเข้า มีนัยสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทางการค้าระหว่างไทยกับประเทศสมาชิกเพียงบางปัจจัยเท่านั้น แสดงให้เห็นว่าการค้าของประเทศในกลุ่ม ACMECS ไม่ได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางการค้าเป็นหลัก แต่ถูกบิดเบือนโดยรัฐบาลของแต่ละประเทศ ทั้งนี้ก็เพราะประเทศในกลุ่ม ACMECS เป็นประเทศกำลังพัฒนาขนาดเล็ก การเปิดเสรีทางการค้ายังอยู่ในระดับต่ำ ประกอบกับมีรัฐบาลควบคุม จึงทำให้การค้าไม่ได้เป็นไปตามกลไกตลาดเสรี